

**LABORATUVAR KURULUŞLARININ FAALİYETLERİNİN DENETLENMESİ,  
İDARİ MÜEYYİDE UYGULANMASI VE İDARİ PARA CEZALARININ  
TAHSİL EDİLMESİNİN USÛL VE ESASLARINA DAİR TEBLİĞ**

**BİRİNCİ BÖLÜM  
Başlangıç Hükümleri**

**Amaç**

**MADDE 1-** (1) Bu Tebliğin amacı, 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca, laboratuvar kuruluşları ile bu kuruluşlarda görevli mühendisler ve diğer teknik personel hakkında tesis edilecek olan idari müeyyidelerin uygulanması, idari para cezalarının tahsili ve izin belgesi iptali işlemleriyle laboratuvar kuruluşlarının işlem ve faaliyetlerinin denetlenmesinin usûl ve esaslarını belirlemektir.

**Kapsam**

**MADDE 2-** (1) Bu Tebliğ, 4708 sayılı Kanuna tâbi olan bütün laboratuvar kuruluşları ile bu kuruluşların mühendisleri ile teknik personeli ve bunlar hakkında 4708 sayılı Kanunun 8 inci ve 10 uncu maddeleri uyarınca yürütülen iş ve işlemleri kapsar.

**Dayanak**

**MADDE 3-** (1) Bu Tebliğ, 29/6/2001 tarihli ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi ve 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 97 nci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

**İKİNCİ BÖLÜM**

**Değerlendirme Raporları ile Merkez ve İl Yapı Denetim Komisyonu Kararları**

**Değerlendirme raporları**

**MADDE 4-** (1) Laboratuvar kuruluşlarının faaliyetleri ihbar veya şikâyet üzerine veyahut re'sen incelenir. Laboratuvar kuruluşları, her yıl biri vizeye esas olmak üzere en az üç defa İl Yapı Denetim Komisyonunca veya bu komisyonun görevlendirdiği elemanlarca denetlenir. Merkez Yapı Denetim Komisyonu veya bu komisyonun görevlendirdiği elemanlarca da re'sen denetlenebilir. İnceleme neticesinde, 4708 sayılı Kanun ile 11/12/2020 tarihli ve 31331 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen esaslara göre görevini yerine getirmediği veya herhangi bir şekilde 4708 sayılı Kanuna aykırı davrandığı anlaşılan laboratuvar kuruluşunun ve görevli mühendisleri ile diğer teknik personeli hakkında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne değerlendirme raporları tanzim edilir.

(2) 4708 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek ihtilaflar, tarafların laboratuvar deneyleri konusundaki her türlü müracaatları, öncelikle yapının bulunduğu yerdeki Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü bünyesinde görev yapan personelden müteşekkil değerlendirme heyeti tarafından incelenerek sonuçlandırılır. Deneyi yapan laboratuvar kuruluşunun farklı bir ilde bulunması halinde, iş ve işlemler yapının bulunduğu ve laboratuvar kuruluşunun bulunduğu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerince koordineli olarak yürütülür.

(3) Değerlendirme raporlarında, laboratuvar ve görevli mühendisleri ile diğer teknik personelinin 4708 sayılı Kanuna aykırı fiillerinin ve hâllerinin objektif delillere dayandırılması, delillerin mutlaka rapor ekine sıra numarası verilerek konulması ve aykırılığa sebebiyetten dolayı sorumluluğu bulunan mühendisler ile diğer teknik personelin açıkça tespit edilmesi şarttır.

(4) Görev ve sorumluluğun 4708 sayılı Kanunda, Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde ve ilgili diğer mevzuatta öngörülen esaslara uygun olarak yerine getirilmemesi ile alâkalı olarak, laboratuvarı temsile yetkili olanlar ve sorumluluğu bulunan mühendisler ile diğer teknik personelin yazılı olarak savunması alınır ve savunma belgeleri de değerlendirme raporunun ekine konulur. Değerlendirme raporları ilgisine göre İl ve/veya Merkez Yapı Denetim Komisyonunca değerlendirilir.

**Laboratuvar kuruluşları hakkında idari müeyyide uygulanmasına ilişkin hazırlanan değerlendirme raporlarının değerlendirilmesi ve sonuçlandırılmasına ilişkin esaslar**

**MADDE 5-** (1) 4708 sayılı Kanunda ve Yapı Malzemeleri ve Zemin Laboratuvarları Uygulama Yönetmeliğinde öngörülen esaslara göre görev ve sorumluluğunu yerine getirmediği tespit edilen

laboratuvarlar hakkında uygulanacak idari müeyyideler ilgisine göre İl ve/veya Merkez Yapı Denetim Komisyonu kararı alınarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünce ve/veya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca, 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesindeki esaslar doğrultusunda tesis edilir.

(2) Laboratuvar kuruluşuna; beton, hazır beton, beton çelik çubuk ve benzeri yapı malzemesi üreten ve/veya pazarlayan firmaların ticari faaliyetlerine yönelik olarak, üretici ve/veya pazarlayan tarafından sağlanması gereken test ve deneyler için firmalar adına laboratuvar hizmetinde bulunduğu tespit edilmesi nedeniyle, 4708 sayılı Kanunda öngörülen yeni iş almaktan men cezası verilmesi sürecinde; laboratuvarın faaliyette bulunduğu ilin İl Yapı Denetim Komisyonunca, yeni iş almaktan men cezasına ilişkin komisyon kararı alınarak Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına gönderilir.

(3) Laboratuvar kuruluşu hakkında aynı değerlendirme raporu kapsamında tespit edilen fiil ve hallerin durumuna göre idari para cezası ile birlikte bir yıl yeni iş almaktan men cezasının da uygulanmasının gerekmesi halinde, alınacak İl Yapı Denetim Komisyonu kararlarının idari para cezasına ilişkin kısımları Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünce, bir yıl yeni iş almaktan men cezasına ilişkin kısımları ise komisyon kararının Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünce bildirilmesini müteakip Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca uygulanır.

(4) Laboratuvar kuruluşunun gerçeğe aykırı olarak düzenlediği raporu idarelere veya şahıslara sunduğunun tespit edilmesi halinde, tespiti gerçekleştiren Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünce hazırlanacak değerlendirme raporu Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına gönderilir.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **İdari Müeyyideler**

#### **Uyarma cezası**

**MADDE 6-** (1) Laboratuvar kuruluşu hakkında yapılacak inceleme kapsamında hazırlanacak aynı değerlendirme raporuna göre uyarma cezası vermeyi gerektiren birden fazla fiilin tespit edilmesi halinde kuruluşa idari para cezasına esas olmak üzere tek bir uyarma cezası uygulanır.

(2) Önceki uyarma cezasına ilişkin idari müeyyide kararının laboratuvara tebliğ edilme tarihinden sonra gerçekleşen fiile dair verilen uyarma cezası idari para cezası verme yönünden laboratuvarlar için tekröre esas alınır.

#### **İdari para cezası**

**MADDE 7-** (1) Laboratuvar kuruluşu hakkındaki inceleme kapsamında hazırlanacak aynı değerlendirme raporuna istinaden birden fazla fiilden dolayı idari para cezası uygulanması gerekse bile bu bedel 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin on dokuzuncu fıkrasındaki bedelden fazla olamaz. Ancak bu durum aynı laboratuvar kuruluşu hakkında daha sonraki bir inceleme kapsamında hazırlanacak yeni bir değerlendirme raporuna istinaden 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin on dokuzuncu fıkrasındaki bedelde idari para cezası uygulanmasına engel teşkil etmez.

#### **Bir yıl yeni iş almaktan men cezası**

**MADDE 8-** (1) Bir yıl yeni iş almaktan men cezasına dair işlemler, Resmî Gazete’de ilan edilerek yürürlüğe konur. Önceki yeni iş almaktan men cezasına ilişkin idari müeyyidenin, Resmî Gazete’de ilan edilme tarihinden sonra gerçekleşen fiile dair verilen yeni iş almaktan men cezası, faaliyete son verme yönünden tekröre esas alınır.

(2) Laboratuvar kuruluşlarına birden fazla yeni iş almaktan men cezası uygulanması halinde yeni iş almaktan men cezalarının her birinin Resmî Gazete’de ilan edildiği tarihte başlaması ve yine her birinin başladığı tarih itibari ile bir yıl sonunda bitmesi esastır.

(3) Laboratuvar kuruluşuna, aynı inceleme kapsamında hazırlanacak aynı değerlendirme raporuna göre birden fazla fiilden dolayı bir yıl yeni iş almaktan men cezası verilmesi gerekse bile laboratuvar kuruluşu hakkında tek bir yıl yeni iş almaktan men cezası uygulanır. Bu durum aynı laboratuvar kuruluşu için ileride yapılacak bir inceleme kapsamında hazırlanacak yeni bir değerlendirme raporu doğrultusunda kuruluşa başka bir yıl yeni iş almaktan men cezası uygulanmasına engel değildir.

#### **Faaliyete son verme cezası**

**MADDE 9-** (1) Laboratuvar kuruluşlarının haklarında verilen üçüncü bir yıl yeni iş almaktan men cezasının Resmî Gazete’de ilanını müteakip veya 5 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında hazırlanan değerlendirme raporuna istinaden alınacak Merkez Yapı Denetim Komisyonu Kararı üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca laboratuvar izin belgesi iptal edilerek sözleşmesi fesih edilmek suretiyle faaliyetine son verilir ve teminatı irat kaydedilir. Bu fıkra kapsamındaki işlemler 8 inci maddenin birinci fıkrası hükümleri dikkate alınarak yürütülür.

(2) Laboratuvar kuruluşları hakkındaki faaliyete son verme cezaları Resmî Gazete ilanı ile yürürlüğe konur.

**Denetçiler ve diğer teknik personel hakkında tesis edilecek idari işlemlere ilişkin esaslar**

**MADDE 10-** (1) Laboratuvar kuruluşlarının, denetçi mühendisleri ile diğer teknik personeli hakkında 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin on üçüncü fıkrası kapsamında tesis edilecek idari müeyyideler, Merkez Yapı Denetimi Komisyonunun kararı üzerine Resmî Gazete’de ilan edilmek suretiyle uygulanır.

(2) Laboratuvar kuruluşu hakkında hazırlanacak aynı değerlendirme raporu kapsamında birden fazla fiilden dolayı idari para cezası uygulanmasına sebep olan denetçi mühendis ve diğer teknik personel için bu durum, 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin on üçüncü fıkrası uyarınca yürütülecek işlemler kapsamında bir defa idari müeyyide uygulanmasına sebebiyet vermek olarak dikkate alınır.

(3) 4708 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin onuncu fıkrasının (b) bendi uyarınca laboratuvar kuruluşuna uygulanan idari para cezasının, aynı maddenin on üçüncü fıkrası kapsamında denetçi mühendisler ile teknik elemanlar hakkında uygulanacak idari müeyyide yönünden dikkate alınabilmesi için laboratuvar kuruluşuna uygulanan idari para cezasına esas teşkil eden üç uyarma cezasına da aynı denetçi mühendis veya teknik eleman tarafından sebebiyet verilmiş olması gerekir.

**DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

**İdari Para Cezasına İlişkin İdari Müeyyide Kararı, Tebliği ve Tahsili**

**İdari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararı**

**MADDE 11-** (1) İdari para cezası vermeye yetkili Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü, kendisine intikal ettirilen İl Yapı Denetim Komisyonu Kararı ve değerlendirme raporu ile eklerini inceleyerek gerekli idari para cezası kararını verir.

(2) İdari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararında;

a) İdari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararı düzenlenen;

1) Gerçek kişi ise; adı, soyadı, mesleği, adresi, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının (Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının bulunmaması hâlinde, baba ve anne adı, doğum tarihi ve yerinin),

2) Tüzel kişi ise; unvanı, vergi dairesi, adresi, kanunî temsilcisinin adı, soyadı, görevi ve vergi kimlik numarasının,

b) İdari müeyyide kararı verilmesini gerektiren kabahat fiilinin ve bu fiilin dayanağı olan kanun/yönetmelik maddesinin,

c) İdari para cezası verilmesini gerektiren usulsüzlük ve/veya aykırılığın gerçekleştiği yapı bölümü ve tarih aralığının,

ç) Karar tarihi ve kararı veren kamu görevlisinin adı, soyadı ve unvanının,

d) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak delillerin (idari para cezası verilmesini gerektiren usulsüzlük ve/veya aykırılığın belirlendiği değerlendirme raporu ile İl Yapı Denetim Komisyonu Kararının bir nüshasının),

e) Cezanın ödeneceği yerin,

f) Ödeme süresinin ve şeklinin,

g) İdari para cezasına itiraz edilebilecek makamın,

ğ) İtiraz süresinin,

h) Kararın tebliğ tarihinin,

ı) Kararın idarede kalan nüshasında kesinleşme tarihinin,

i) Cezaya muhatap olanın ödemeye ilişkin haklarının,

belirtilmesi zorunludur.

**İdari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararının tebliği**

**MADDE 12-** (1) İdari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararı, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgili kişiye tebliğ edilir. Tüzel kişi hakkında verilen idari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararları her hâlde ilgili tüzel kişiye tebliğ edilir.

(2) Tebligat metninde idari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararına karşı başvurulabilecek kanun yolları, mercileri ve süreleri açıkça belirtilir. Tebliğin yapılması sonrasında tebliğ tarihi idari müeyyide kararına işlenir.

**İdari para cezasına itiraz süresi**

**MADDE 13-** (1) İdari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir.

**İdari para cezasının kesinleşmesi**

**MADDE 14-** (1) 4708 sayılı Kanun kapsamında verilen idari para cezalarına ilişkin idari müeyyide kararları, karara karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz yoluna başvurulmaması veya itiraz yoluna başvurulması halinde yargılama aşamalarının son bulması neticesinde kesinleşir. Kesinleşme tarihi idari müeyyide kararına işlenir.

**İdari para cezalarını ödeme süresi ve yeri**

**MADDE 15-** (1) İdari para cezaları, bu cezaya ilişkin kararın tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(2) Ödeme süresi içinde ya da idari para cezalarına ilişkin idari müeyyide kararlarının kesinleşmesinden önce ödenmek istenen para cezaları ilgili muhasebe yetkilisi mutemetlerine ve muhasebe birimlerine (merkez muhasebe birimi, mal müdürlükleri ve defterdarlık muhasebe müdürlükleri) ödenebilir.

(3) Ödeme veya kesinleşme süresi içerisinde ödenmeyen idari para cezasına ilişkin idari müeyyide kararları, kesinleşmesini müteakip tahsil için; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüklerince borçlu gerçek kişi ise ikametgâhının, tüzel kişi ise kanuni veya iş merkezinin bulunduğu yerdeki vergi dairesine, birden fazla vergi dairesi bulunması halinde süreksiz vergileri tahsil ile görevli vergi dairelerine gönderilir.

**İdari para cezalarının ödeme şekli**

**MADDE 16-** (1) İdari para cezasının ödeme süresi içinde defaten ödenmesi hâlinde, tahakkuk ettirilen tutarın dörtte üçü tahsil edilir.

(2) İdari para cezasına muhatap olanın ekonomik durumunun müsait olmaması hâlinde, idari para cezasının ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit hâlinde ödenmesine karar verilebilir.

(3) İdari para cezasının ödeme süresinde yapılan taksitlendirme talepleri idarî para cezası vermeye yetkili mercilerce değerlendirilerek karar verilir. Taksitlendirme talebi; idari para cezası karar tarihi, kararın tebliğ tarihi, taksit tarihleri ve tutarları açık olarak belirtilmek suretiyle yazılı olarak yapılır.

(4) Taksitlendirme talebi kabul edilen borçlular; dört eşit taksit halinde ve birinci taksiti idari para cezasının ödeme süresi içinde, geri kalan üç taksiti ise idari para cezasının tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içerisinde idarece belirlenecek sürelerde öder.

**BEŞİNCİ BÖLÜM**

**Son Hükümler**

**Yürürlük**

**MADDE 17-** (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Yürütme**

**MADDE 18-** (1) Bu Tebliğ hükümlerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı yürütür.